

На основу члана 118. став 3. и члана 239. Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15 - др. закон, 83/18, 9/20 и 62/23),

Директор Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије доноси

ПРАВИЛНИК

о изменама и допунама Правилника о утврђивању и обележавању препрека у ваздушном саобраћају

Члан 1.

У Правилнику о утврђивању и обележавању препрека у ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, број 39/21), у члану 3, после тачке 1) додаје се тачка 1а), која гласи:

„1а) *брдско подручје* је терен од 200 *m* до 800 *m* надморске висине изнад којег се врше операције ваздухоплова;”.

После тачке 2) додају се тачке 2а) и 2б), које гласе:

„2а) *ваздухопловни информативни производ* је, у смислу закона којим се уређује ваздушни саобраћај у Републици Србији, Интегрисани ваздухопловни информативни пакет;

2б) *ваздухопловна студија* је студија која се спроводи ради дефинисања могућих решења и одабира решења за ваздухопловни проблем, са циљем спречавања угрожавања безбедности ваздушног саобраћаја;”.

После тачке 10) додаје се тачка 10а), која гласи:

„10а) *низијско-равничарско подручје* је терен до 200 *m* надморске висине изнад којег се врше операције ваздухоплова;”.

После тачке 12) додаје се тачка 12а), која гласи:

„12а) *планинско подручје* је терен преко 800 *m* надморске висине изнад којег се врше операције ваздухоплова;”.

Члан 2.

У члану 4. став 3. тачка 4) мења се и гласи:

„4) у случају система надземних водова (далеководи и слично), трасу објекта, подужни профил и координате стубова трасе, са назначеним надморским висинама подножја, терена и релативним висинама стубова, као и висину постављања каблова, водова и ужади између стубова;”.

Тачка 5) мења се и гласи:

„5) у случају ветропарка, ситуациони план стубова и податке о сваком стубу (координате, релативне висине и надморске висине подножја стубова), као и техничке податке о габаритима гондоле и кракова сваког појединачног ветрогенератора;”.

Тачка 6) мења се и гласи:

„6) у случају постављања објеката, инсталација или уређаја који емитују светлост

(спољна расвета, рефлектори, извори ласерског зрачења и сл.), податке о техничким карактеристикама емисије светлости изражене у W/cm^2 , као и технички опис позиције и начина усмеравања тих објеката, инсталација или уређаја;”.

После тачке 6) додаје се тачка 7), која гласи:

„7) у случају постављања објеката, инсталација или уређаја који рефлектују светлост (соларни панели, панели и сл.), податке о техничким карактеристикама рефлексије светлости, као и технички опис позиције и начина усмеравања тих објеката, инсталација или уређаја.”.

Члан 3.

После члана 4. додају се назив члана и члан 4а, који гласе:

„Одбијање захтева за издавање сагласности. Ваздухопловна студија

Члан 4а

Ако се на основу критеријума прописаних овим правилником утврди да ће објекат, инсталација или уређај чија се градња, односно постављање планира представљати препреку која угрожава безбедност ваздушног саобраћаја, Директорат одбија захтев за издавање сагласности за градњу, односно постављање објекта, инсталације или уређаја.

Директорат може да изда сагласност за градњу, односно постављање објекта, инсталације или уређаја за које је утврдио да ће представљати препреку за ваздушни саобраћај, ако прихвати достављену ваздухопловну студију којом се доказује да у конкретном случају нарушавање критеријума прописаних овим правилником неће довести до угрожавања безбедности ваздушног саобраћаја.

Ваздухопловну студију израђују одговарајуће научне или стручне организације.

Ваздухопловна студија се доставља Директорату уз захтев за издавање сагласности.

У изради ваздухопловне студије се морају узети у обзир важећи прописи у области ваздушног саобраћаја, као и стандарди и препоручена пракса Међународне организације цивилног ваздухопловства (ICAO) и Агенције Европске уније за безбедност ваздушног саобраћаја (EASA).

Ближе упутство за израду ваздухопловне студије Директорат објављује на својој интернет страници.”.

Члан 4.

Члан 5. мења се и гласи:

„Члан 5.

Ако планира градњу, односно постављање објекта, инсталације или уређаја (у даљем тексту: објекат) у близини аеродрома кодног броја 1 или 2, инвеститор је дужан да поднесе Директорату захтев за издавање сагласности у следећим случајевима:

1) ако планира градњу, односно постављање објекта било које висине изнад надморске висине нижег прага полетно-слетне стазе унутар правоугаоне површине која се простире:

(1) 315 *m* бочно од ивица основне стазе полетно-слетне стазе;

(2) 600 *m* од крајева основне стазе полетно-слетне стазе;

2) ако планира градњу, односно постављање:

(1) објекта висине најмање 5 *m* изнад надморске висине нижег прага полетно-

слетне стазе; или

(2) објекта висине најмање 45 *m* изнад околног терена; или

(3) стубова за надземне водове, проводника, ужади и жице, као и антенских стубова висине најмање 30 *m*,

унутар правоугаоне површине која се простире:

- 315 *m* бочно од продужених ивица основне стазе полетно-слетне стазе;

- од 600 *m* до 1.000 *m*, рачунајући од крајева основне стазе полетно-слетне стазе;

3) ако планира градњу, односно постављање:

(1) објекта висине најмање 10 *m* изнад надморске висине нижег прага полетно-слетне стазе; или

(2) објекта висине најмање 45 *m* изнад околног терена; или

(3) стубова за надземне водове, проводника, ужади и жице, као и антенских стубова висине најмање 30 *m*,

унутар правоугаоне површине која се простире:

- 315 *m* бочно од продужених ивица основне стазе полетно-слетне стазе;

- од 1.000 *m* до 1.500 *m*, рачунајући од крајева основне стазе полетно-слетне стазе;

4) ако планира градњу, односно постављање:

(1) објекта висине најмање 15 *m* изнад надморске висине нижег прага полетно-слетне стазе; или

(2) објекта висине најмање 45 *m* изнад околног терена; или

(3) стубова за надземне водове, проводника, ужади и жице, као и антенских стубова висине најмање 30 *m*,

унутар правоугаоне површине која се простире:

- 315 *m* бочно од продужених ивица основне стазе полетно-слетне стазе;

- од 1.500 *m* до 2.000 *m*, рачунајући од крајева основне стазе полетно-слетне стазе;

5) ако планира градњу, односно постављање:

(1) објекта висине најмање 20 *m* изнад надморске висине нижег прага полетно-слетне стазе; или

(2) објекта висине најмање 45 *m* изнад околног терена; или

(3) стубова за надземне водове, проводника, ужади и жице, као и антенских стубова висине најмање 30 *m*,

унутар правоугаоне површине која се простире:

- 500 *m* бочно од продужених ивица основне стазе полетно-слетне стазе;

- од 2.000 *m* до 2.500 *m*, рачунајући од крајева основне стазе полетно-слетне стазе;

б) за аеродром са инструменталном полетно-слетном стазом, ако планира градњу, односно постављање:

(1) објекта висине најмање 25 *m* изнад надморске висине нижег прага полетно-слетне стазе; или

(2) објекта висине најмање 45 *m* изнад околног терена; или

(3) стубова за надземне водове, проводника, ужади и жице, као и антенских стубова висине најмање 30 *m*,

унутар правоугаоне површине која се простире:

- 3.500 *m* бочно од продужених ивица основне стазе полетно-слетне стазе;
- од 2.500 *m* до 15.000 *m*, рачунајући од крајева основне стазе полетно-слетне стазе;

7) ако планира градњу, односно постављање:

- (1) објекта висине најмање 35 *m* изнад надморске висине нижег прага полетно-слетне стазе; или
- (2) објекта висине најмање 45 *m* изнад околног терена; или
- (3) стубова за надземне водове, проводника, ужади и жице, као и антенских стубова висине најмање 30 *m*,

унутар правоугаоне површине која се простире:

- 6.000 *m* бочно од продужених ивица основне стазе полетно-слетне стазе;
- 6.000 *m* рачунајући од крајева основне стазе полетно-слетне стазе, при чему ова површина не обухвата површину из тач. 1-6) овог става.

Графички приказ граница површина за градњу, односно постављање објеката у близини аеродрома кодног броја 1 или 2 је дат у Прилогу 1, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.”.

Члан 5.

У члану 6. став 1. тачка 4) подтачка (1) речи: „најмање 25 *m*” замењују се речима: „најмање 20 *m*”.

Тачка 5) мења се и гласи:

„5) ако планира градњу, односно постављање:

- (1) објекта висине најмање 25 *m* изнад надморске висине нижег прага полетно-слетне стазе; или
- (2) објекта висине најмање 45 *m* изнад околног терена; или
- (3) стубова за надземне водове, проводнике, ужад и жице, као и антенских стубова висине најмање 30 *m*,

унутар правоугаоне површине која се простире:

- 3.500 *m* бочно од продужених ивица основне стазе полетно-слетне стазе;
- од 2.500 *m* до 15.000 *m*, рачунајући од крајева основне стазе полетно-слетне стазе;”.

Члан 6.

Члан 8. мења се и гласи:

„Члан 8.

Ако планира градњу, односно постављање објекта, изван површина одређених у чл. 5-7. овог правилника, чија је висина најмање 30 *m* изнад околног терена, инвеститор је дужан да поднесе Директорату захтев за издавање сагласности.”.

Члан 7.

У члану 9. став 1. речи: „угрожава безбедност ваздушног саобраћаја” замењују се речима: „утиче на безбедност ваздушног саобраћаја”.

Став 2. мења се и гласи:

„У погледу дефинисања површи намењених за заштиту ваздухоплова у лету примењују се одредбе прописа којим се уређују услови и поступак за издавање сертификата аеродрома, прописа којим се уређују услови и поступак за издавање дозволе за коришћење аеродрома, односно хелидрома и прописа којим се уређују услови и поступак за издавање сагласности за коришћење аеродрома, односно хелидрома.”.

Члан 8.

У члану 11. став 3. тачка 2) после речи: „процене” брише се запета и додају се речи: „или достављене ваздухопловне студије,”.

Члан 9.

У члану 12. став 4. тачка 2) после речи: „процене” брише се запета и додају се речи: „или достављене ваздухопловне студије,”.

Члан 10.

У члану 13. став 5. тачка 2) после речи: „процене” брише се запета и додају се речи: „или достављене ваздухопловне студије,”.

Члан 11.

У члану 15. став 2. тачка 2) после речи: „процене” брише се запета и додају се речи: „или достављене ваздухопловне студије,”.

Члан 12.

У члану 20. став 1. после речи: „процене” брише се запета и додају се речи: „или достављене ваздухопловне студије,”.

Члан 13.

Назив Главе IV. мења се и гласи:
„IV. НЕВАЗДУХОПЛОВНА СВЕТЛА, ЛАСЕРСКО ЗРАЧЕЊЕ И РЕФЛЕКТОВАНА СВЕТЛОСТ”.

Члан 14.

У члану 22. став 1. после речи: „процене” брише се запета и додају се речи: „или достављене ваздухопловне студије,”.

Члан 15.

После члана 22. додају се називи чланова и чл. 22а-22в, који гласе:

„Емисија рефлектоване светлости

Члан 22а

Није дозвољено постављање било ког објекта који емитује рефлектовану светлост и за који је Директорат, на основу безбедносне процене или достављене ваздухопловне студије, утврдио да може да угрози безбедност ваздухоплова на земљи или у лету.

Зоне заштите од рефлектоване светлости око аеродрома

Члан 22б

У циљу заштите безбедности ваздухоплова од штетног утицаја рефлектоване светлости, одређују се следеће зоне заштите око аеродрома:

- 1) Зона 1 - правоугаона површина која се простире:
 - (1) 1.500 *m* бочно од продужених ивица основне стазе полетно-слетне стазе;
 - (2) 3.000 *m* рачунајући од крајева основне стазе полетно-слетне стазе;
- 2) Зона 2 - правоугаона површина која се простире:
 - (1) 1.500 *m* бочно од продужених ивица основне стазе полетно-слетне стазе;
 - (2) 400 *m* пре и након циљне тачке за слетање на полетно-слетну стазу;
- 3) Зона 3 - правоугаона површина која се простире:
 - (1) 100 *m* бочно од продужених ивица основне стазе полетно-слетне стазе;
 - (2) 500 *m* рачунајући од крајева основне стазе полетно-слетне стазе;
- 4) Зона 4 - зона контролног торња је кружна површина око објекта контролног торња полупречника 3.000 *m* од осе објекта контролног торња.

У Зонама 1, 2 и 3 ниједан светлосни сноп који се рефлектује од објекта не сме да осветљава пилота у правцу осе прилаза, а у Зони 4 не сме да осветљава торањ и центар контроле летења.

Осветљеност у Зонама 1 и 4 не сме да буде већа од 20.000 cd/m^2 , а у Зони 2 не сме да буде већа од 10.000 cd/m^2 .

Зоне заштите од рефлектоване светлости око хелидрома

Члан 22в

У циљу заштите безбедности ваздухоплова од штетног утицаја рефлектоване светлости, одређују се следеће зоне заштите око хелидрома:

- 1) Зона 1 - правоугаона површина која се простире:
 - (1) 600 *m* бочно од осе прилаза са обе стране;
 - (2) 1.000 *m* пре почетка зоне завршног прилаза и полетања и 3.000 *m* од краја зоне завршног прилаза и полетања;
- 2) Зона 2 - правоугаона површина која се простире:
 - (1) 600 *m* бочно од осе прилаза са обе стране;
 - (2) 300 *m* пре почетка зоне завршног прилаза и полетања и 400 *m* од краја зоне завршног прилаза и полетања;
- 3) Зона 3 - правоугаона површина која се простире:
 - (1) 20 *m* бочно од осе прилаза са обе стране;
 - (2) 300 *m* пре почетка зоне завршног прилаза и полетања и 400 *m* од краја зоне завршног прилаза и полетања.

У Зонама 1, 2 и 3 ниједан светлосни сноп који се рефлектује од објекта не сме да осветљава пилота у правцу осе прилаза.

Осветљеност у Зони 1 не сме да буде већа од 20.000 cd/m^2 , а у Зони 2 не сме да буде већа од 10.000 cd/m^2 .”.

Члан 16.

У члану 23. после става 1. додаје се став 2, који гласи:

„По завршеној изградњи, односно постављању објекта, инвеститор је дужан да достави Директорату технички извештај о извршеним геодетским мерењима, који садржи тачну позицију и висину објекта, ради објављивања тих података у ваздухопловним информативним производима.”.

Члан 17.

Члан 24. мења се и гласи:

„Члан 24.

Обележавање и осветљавање објекта чија се изградња планира у подручју изван граница површи за ограничење препрека зависи од подручја на коме ће се објекат налазити и врши се на следећи начин:

1) у низијско-равничарском подручју, сваки објекат који се простире најмање 45 m изнад околног терена мора да буде обележен и осветљен на начин који је прописан овим правилником;

2) у брдском подручју, сваки објекат који се простире најмање 40 m изнад околног терена мора да буде обележен и осветљен на начин који је прописан овим правилником;

3) у планинском подручју, сваки објекат који се простире најмање 30 m изнад околног терена мора да буде обележен и осветљен на начин који је прописан овим правилником;

4) у градском подручју и насељеним местима, сваки објекат који се простире најмање 50 m изнад околног терена мора да буде обележен и осветљен на начин који је прописан овим правилником.

Изузетно од става 1. овог члана:

1) објекат не мора да буде обележен, нити осветљен:

(1) ако је заклоњен постојећим непокретним објектом; или

(2) ако су за путању лета коју знатно ометају непокретни објекти, препреке или терен, утврђене процедуре којима се постиже безбедно вертикално растојање испод прописаних путања лета; или

(3) ако Директорат, на основу безбедносне процене или достављене ваздухопловне студије, утврди да у конкретном случају обележавање и осветљавање објекта неће допринети његовој уочљивости приликом спровођења операција ваздухоплова; или

(4) ако се ради о верском објекту, споменику културе или културно-историјском објекту за који је Директорат, на основу безбедносне процене или достављене ваздухопловне студије, утврдио да не може да угрози безбедност ваздухоплова у лету.

2) објекат не мора да буде обележен ако га по дану осветљавају светла за обележавање препрека високог интензитета.”.

Члан 18.

У члану 26. став 4. тачка 1) подтачка (3) после речи: „процена” додају се речи: „или достављена ваздухопловна студија”.

Члан 19.

У члану 27. после речи: „објекти” додају се речи: „за које је Директорат утврдио да морају да буду обележени”.

Члан 20.

У члану 31. став 1. мења се и гласи:

„Сви непокретни објекти за које је Директорат утврдио да морају да буду осветљени, обележавају се светлима за обележавање препрека ниског, средњег или високог интензитета или комбинацијом тих светала.”.

У ставу 2. тачка 2) мења се и гласи:

„одредбама CS ADR-DSN.U.930 (Боје за ваздухопловна светла на земљи) прописа којим се уређују услови и поступак за издавање сертификата аеродрома;”.

После става 3. додаје се нови став 4, који гласи:

„Изузетно од става 3. овог члана, локација и распоред светала за обележавање препрека ниског, средњег или високог интензитета на сваком нивоу који се обележава, не морају да буду у складу са графичким приказима датим у Прилогу 15, ако Директорат, на основу безбедносне процене или достављене ваздухопловне студије, утврди да предложени начин обележавања и осветљавања не угрожава безбедност ваздушног саобраћаја.”.

Досадашњи ст. 4-14. постају ст. 5-15.

Члан 21.

У члану 33. став 9. речи: „став 7” замењују се речима: „став 8”.

После става 9. додаје се став 10, који гласи:

„Изузетно од ст. 3, 5. и 7. овог члана, постављање додатних међусветала није потребно ако Директорат, на основу безбедносне процене или достављене ваздухопловне студије, утврди да додатна међусветла не доприносе уочљивости објекта.”.

Члан 22.

У члану 34. став 2. речи: „став 7” замењују се речима: „став 8”.

После става 8. додаје се став 9, који гласи:

„Изузетно од ст. 3, 5. и 7. овог члана, постављање додатних међусветала није потребно ако Директорат, на основу безбедносне процене или достављене ваздухопловне студије, утврди да додатна међусветла не доприносе уочљивости објекта.”.

Члан 23.

У члану 35. став 4. тачка 2) речи: „став 12” замењују се речима: „став 13”.
У тачки 5) подтачка (3) речи: „члану 31. ст. 3-6” замењују се речима: „члану 31. ст. 3-7.”

Члан 24.

Назив члана 37. и члан 37. мењају се и гласе:

„Осветљавање система надземних водова, проводника, ужади, стубова и сличних инсталација

Члан 37.

Светла за обележавање система надземних водова, проводника, ужади, стубова и сличних инсталација се морају поставити на систем надземних водова, проводника, ужади, стубова и сличних инсталација да се укаже на њихово присуство, ако Директорат на основу безбедносне процене или достављене ваздухопловне студије, утврди да је то неопходно.

Светла из става 1. овог члана постављају се на стуб, вод или на друго место на делу или целокупном систему, тако да објекат буде уочљив из ваздуха.

Локација, број и распоред светала из става 1. овог члана морају да буду такви да објекат буде уочљив из ваздуха са растојања од најмање 1.000 m за објекат који се посматра из ваздуха и 300 m за објекат који се посматра са земље у свим могућим правцима прилаза ваздухоплова објекту.

Светла за обележавање система надземних водова, проводника, ужади, стубова и сличних инсталација морају да испуњавају услове из чл. 31-33. овог правилника.

Светла за обележавање препрека високог интензитета Тип *B* се користе да се укаже на присуство надземних водова, проводника, ужади и сличних инсталација, ако:

1) безбедносна процена покаже да је такво светло неопходно за уочавање присуства водова, проводника, ужади и сличних инсталација;

2) није погодно да се на надземне водове, проводнике, ужад и сличне инсталације поставе маркери.

Светла за обележавање препрека високог интензитета Тип *B* постављају се у три нивоа:

1) на врх стуба;

2) на најнижи ниво висећих водова, проводника или ужади;

3) приближно на средину између ова два нивоа.

Светла за обележавање препрека високог интензитета Тип *B*, која указују на присуство стуба надземних водова, проводника, ужади и сличних инсталација, морају да блескају једно за другим: прво средње светло, затим светло на врху и на крају светло на дну.

Интервали између блескања светала морају да буду приближни односима датим у Прилогу 17, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Углови подешавања светала за обележавање препрека високог интензитета, Тип *B*, морају да буду у складу са табелом датом у Прилогу 16. овог правилника.”.

Члан 25.

Прилози 1, 2. и 10. замењују се новим Прилозима 1, 2. и 10, који су одштампани уз овај правилник и чине његов саставни део.

Члан 26.

У Прилогу 4, у напмени у оквиру табеле, у тачки е), речи: „у Правилнику о условима и поступку за издавање сертификата аеродрома („Службени гласник РС”, бр. 11/17 и 16/19)” замењују се речима: „у пропису којим се уређују услови и поступак за издавање сертификата аеродрома”.

Члан 27.

У Прилогу 5, у напмени у оквиру табеле, у тачки д), речи: „примењена Правилником о условима и поступку за издавање сертификата аеродрома („Службени гласник РС”, бр. 11/17 и 16/19)” замењују се речима: „преузета прописом којим се уређују услови и поступак за издавање сертификата аеродрома”.

Члан 28.

У Прилогу 7, у напмени у оквиру табеле, речи: „у Правилнику о условима и поступку за издавање сертификата аеродрома („Службени гласник РС”, бр. 11/17 и 16/19)” замењују се речима: „у пропису којим се уређују услови и поступак за издавање сертификата аеродрома”.

Члан 29.

У Прилогу 12, у напмени у оквиру табеле, тачка а) брише се, а досадашње тач. б) и ц) постају тач. а) и б).

Речи испод табеле: „Видети Правилник о условима и поступку за издавање сертификата аеродрома („Службени гласник РС”, бр. 11/17 и 16/19)” бришу се.

Члан 30.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

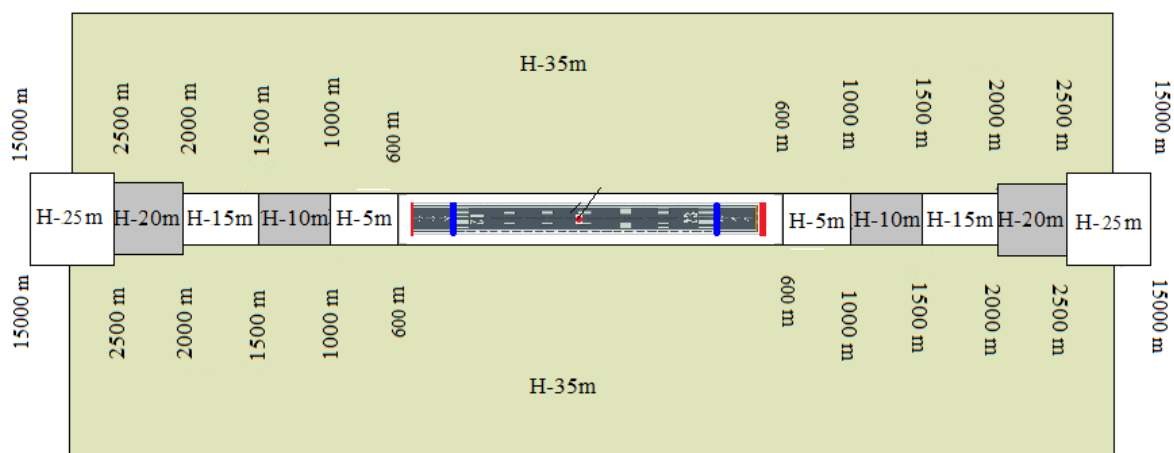
Бр. 5/1-01-0001/2024-0002
У Београду, 14. марта 2024. године

Директор

Мирјана Чизмаров

Прилог 1.

Графички приказ граница површина за градњу, односно постављање објекта у близини аеродрома кодног броја 1 или 2

Полетно-слетна стаза

I Праг полетно-слетне стазе

I Крај полетно-слетне стазе

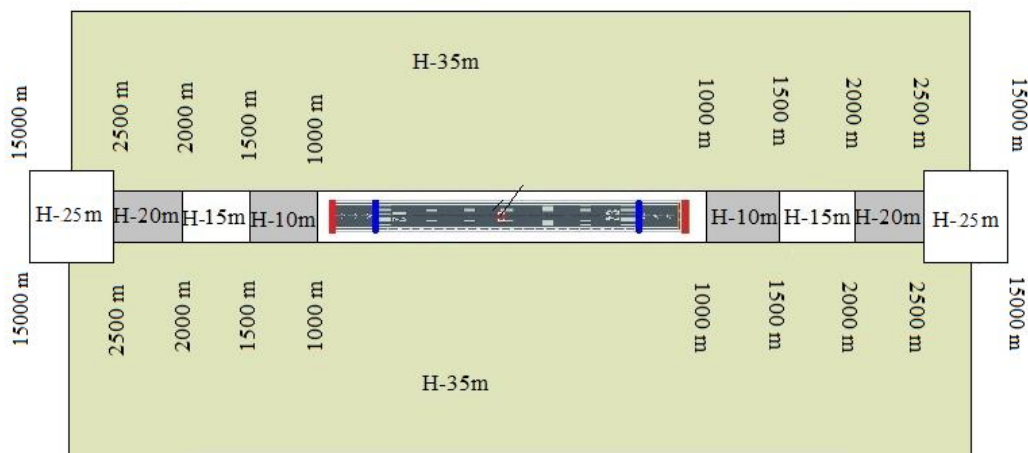
• Референтна тачка аеродрома

Правоугаона површина
Основна стаза

Прилог 2.

Графички приказ граница површина за градњу, односно постављање објекта у близини аеродрома кодног броја 3 или 4

Полетно-слетна стаза

I Праг полетно-слетне стазе

I Крај полетно-слетне стазе

• Референтна тачка аеродрома

Правоугаона површина
Основна стаза

Обележавање бојом и осветљавање непокретних објеката

